

ADASSÉK NÉKIK TISZTELET...

TÁ 84o

gyártó ország: Magyarország
gyártási év: 1976
gyártó cég: MAFILM HDS
eng.szám: M.015708/76

1/45o m
35 mm
ff
mb

r,f: Kolonits Ilona
dramaturg: Gondi Mária
szakértő: Bonta Miklós
operatőr: Szabó László
zö: Szigeti Ferenc
vágó: Kovács Ilona
hang: Wechter Ernő

munkatárs : Kővári Péter /a filmen az alkotók betűrendben, funkciók nélkül
vannak felsorolva/

A film elején a verset Bánffy György mondja.

A film azokkal a szociálpolitikai-népesedéspolitikai intézkedésekkel foglalkozik, melyet államunk az elmúlt 15 év során a harmónikus családi élet megteremtéséért, a nők és a kisgyermekes anyák érdekében hozott.

1982. november 15. Perjesi

/Ideális család/
Idegl.cis.

Adassék
nékik
tisztelet . . .

/cenzuraszöveg/

Az anyák halhatatlanok,
Csak testet, arcot, alakot
váltanak : egyetlen halott
nincs közülük: fiatalok,
mint az idő. Ujra születnek
minden halottal- harmadnapra
feltámadnak, mire virradna.

Adassék nekik gyönyörűség.
Szerelemükért örök hűség,
s adassék könyv is, hogy kibírják
a világ önszegyűjtött kínját.

Az anya halhatatlanságát évente 200 ezer asszony vállalja hazánkban. A gyermek nemcsak örök, gond is. Az 1954-es census után egyre kevesebb gyerek jött a világra. 1962 pedig előre vetítette arányát annak, hogy majdan 20 év múlva kevesebben állhatnak munkába, mint ahányan nyugdíjba vonulnak. Az állás nyugtató biztonság, az 1967-ben bevezetett a világon egyedülálló gyermekgondozási segély hatására kedvező fordulat történt, amely azonban még nem hozta megáival a kívánatos születési arányt. 1973-ban újabb szociálpolitikai kormányhatározat született, amely mind egészségügyileg, mind gazdaságilag az állás áldozatvállalását rögzíti. E népesedéspolitikai intézkedések jól segítik a harmonikus családi élet megteremtését, amelynek fontosságával az országgyűlés is foglalkozott.

/S z i n k r o n : / Tisztelt Országgyűlés. A Minisztertanács megbízásából előterjesztem az 1972. évi negyedik törvény, közhasználatu kifejezéssel, családjogi törvényünk módosítására irányuló javaslatot. Két jelentős intézkedést javasolunk bevezetni. Az egyik a házasságkötési szándék bejelentése és a házasság tényleges megkötése közötti legalább harmincnapos várakozási idő, a másik pedig a házasságkötés alsó korhatárának felemelése.

Ki tudja, hogy hány, zátanyra futott házasságtól mentette meg ez a törvény a fiatalokat?
Magyarországon egy év alatt 26.200 válást mondtak ki.

Ebben az évben ezer házasságkötésből 253 válással végződött, vagyis minden negyedik házasságra 1 bontóper jutott. A válóperek 60% -a 29 év alatti fiatal. A válások egyik fő oka a megelapozatlan, elcsúszott házasság.

/S z i n k r o n:/ -Kéthónapos ismeretség után, május 2-án elhatároztam, hogy férjhezmegyek. Május 5-én megtartottuk az esküvőt. Két hétig éltünk együtt. -
A Ha egy hónapig várunk, biztos, hogy nem veszem el. Esküvő után 2 hétre lettem igazán szerelmes egy lányba.

A megmondhatatlanság egész életünkre kihat. A tudatos felelősségvállalás szükségessége új tantárgyat hívott létre az iskolákban. Családi életre nevelés óra- az általános iskola VIII. osztályában.

/S z i n k r o n:/ -Lányok, ebben a tanévben egy új problémával is foglalkoztunk az osztályfőnöki órákon, ez pedig a családi életre nevelés. Most a következő kérdésem volna. Minden esetben a szexuális kapcsolatoknál fellép szerelem? - Nem - Avagy minden szerelemnél fellép szexuális kapcsolat? -Nem -
Tessék, lehet véleményt mondani.

- Mélyebb nyomot hagy a szerelem - Igen tessék -

-Mézzük meg, hogy a korai szexuális kapcsolatokkal kapcsolatban mi a véleményetek? Gondolok arra, hogy nagyon sok kislány 15-16 éves korában odakerül, hogy bizony orvoshoz mennek és gyermeket várnak. Tessék.-

- Az, hogy egy lány biológiailag megéri, az még nem jelenti azt, hogy szellemileg és testileg is annyira ki van fejlődve, hogy egy gyermeket el tudjon vállalni.-

-Igen. A serdülő szervezet s számára mindenféleképpen még nem szükséges a szexuális kapcsolat.

A terhesség megszakítását a 28. 1 bekezdés B pontja értelmében engedélyezzük.

Törvényeink biztosítják a nőknek ezt a jogot, hogy indokolt esetben, törvényes keretek között gyógyintézetben szakittassák meg, nemkivánt terhességüket. A művi abortusz a születésszabályozásnak nem veszélytelen módja, ezért csupán szükségmegoldás.

Ezek a veszélyek elkerülhetők a szájon át szedett fogamzásgátló tabletták segítségével. Sokmillió azoknak a nőknek a száma, akik ezt a biztonságosságot adó módszert alkalmazzák.

- Több fogamzásgátló készítmény van forgalomban, ezek közül énnek a Bisekurin nevű tablettát fogom felírni, három hónapi időtartamra.

A határozat, bővítette a munkahelyek szociálpolitikai feladatait. Megvalósítása elsősorban a könnyűiparban, a kereskedelemben és az oktatás területén okoz gondot.

/S z i n k r o n :/ -Egy olyan vállalatnál, mint amilyen a mi vállalatunk is, ahol a dolgozóknak közel 6 %-a nő, feltétlenül számolnunk kell a gyár tervezése során a szülési kockalattal az anyaság kérdésével.

Ma már valóság: hogy a termelő üzemekben, a kereset csökkenése nélkül könnyebb munkára helyezik a kismamát.

Igyre több helyen láthatunk ilyen, ugyanevezett "Gólya" üzemet, ahol a leendő édesanyák állapotukhoz szabott munkát végezhetnek. A szakemberek által ellenőrzött terhes torna pedig egész testüket az eljövendő nagy pillanatra készít fel.

A kismama - a legalább négyszeri kötelező nőgyógyászati szakrendelésen - mindenre kiterjedő tanácsot kap. Szó esik itt arról, milyen ételadót folytasson, mikre figyeljen a kisbaba megérkezéséig.

A terhességvizsgáláson rendszeresen megjelenőket az állam 2.500.- Ft-os szülési segélyben részesíti.

Az édesanyák ebből az összegeből megvásárolhatják a legszükségesebb babakelengyét, a kisgyermek első ruhátárát, de játékokra vagy akár a kicsinyek butoraira is elkölthetik.

Szocialista államunk jelentős detációval biztosítja a fogyasztói ár változatlanságát.

/S z i n k r o n :/ A három éves gyermekgondozási segélyt hazánkban már 280 ezren veszik igénybe. Ez a dolgozó nőknek 12-14 %-a

A körzeti gyermekorvosi hálózat nagy előnye, hogy az esetek többségben - a csecsemőkortól egészen az általános iskola befejezéséig - egyazon orvos állandó felügyelete mellett fejlődhet a gyermek.

/S z i n k r o n :/ Hát amikor az ember még hordja ezt a kis ember két, akkor gyakran tervez, hogy majd így lesz - vagy lesz, de az élet sokszor másképp alakul, lesz egy nagymama, aztán még sincs.

Visszamegy dolgozni, mégse megy, másképp alakulnak a dolgok és az ember is megváltozik hogyha szül egy gyermeket.

-A gyerek 13 hónapos, bölcsődébe vittem, mert kevés a pénz, meg elég nagy a rezszi is, és aztán így jobban jövünk ki, ha dolgozunk.-

-A bölcsőde lett volna a legjobb megoldás, de hát a gyerek nem bírta a közösséget, azért nem mehetett. Remélem, hogy az óvodánál nem lesz probléma.-

A vállalati bölcsődék építésének támogatása a munkahelynek is érdeke, hiszen így előbb számíthat a fiatal édesanyák újbóli munkába állására. A dolgozók gyermekeinek elhelyezéséhez a munkáltatók ma még különböző mértékben járulnak hozzá. A lehetőséget talán a könnyűiparban használják ki a legjobban.

A gyermekek öltöztetése minden mama napi gondja. Az ország minden nagyobb településén megtalálható gyermekruházati szaküzletekre azonban biztonsággal lehet támaszkodni. Már a minőségén és a választékon - még akad javítanivaló. A gyermekcipők gyártásához a legkiválóbb ortopéd szakemberek nyújtanak segítséget a gyáraknak, hogy a lehető legtökéletesebb cipőkben egészségesen fejlődheszen a gyermek lába. A gyermekek gondozása és nevelése még nem is olyan régen kizárólag anyai feladat volt. Ma a nők majdnem teljes foglalkoztatása korszerőben már nem ritka az ilyen lép sem. Falvainkban is egyre több a korszerű, higiénikus óvoda, ami azt mutatja, hogy az állami gazdaságok és TBS-ek közössége is kezd megérteni a kisgyermekes édesanyák gondjait. Örvendtes óvodahálózatunk fejlődésének útjára. Míg 1955-ben 100 óvodáskorú gyermekből csak 47 jutott óvodai ellátáshoz, addig 1975-ben már 76 járhatott óvodába, de még ez sem elegendő! A közösségi nevelés lehetősége - a szakképzett, gyermekszerető óvónéni. Az elmult 5 évben azonban egyre kevesebben vállalták e szép hivatást.

/S z i n k r o n:/ 1.150 üres óvónői állás van. 1.150 ebből pontosan 800 a vidéki és 350 a fővárosi állások száma. Budapesti hirdetés még nagyon sok óvónői állást, főleg a külső kerületek, a XIII, XIV, és így egészen a XIII-ik kerületig, ott van nagy szükség óvónőre,...

Az áldozatos munkát végzők és a pályakezdő fiatalok ösztönzésére 1976. január 1-én felemelték a kisgyermekkel foglalkozók bérét. A városok új negyedeinek kedves színterjait a nagy, kérésekkel övezett óvodák. A gyermekvállalás elengedhetetlen feltétele azonban a lakás, a harmonikus családi otthon.

/S z i n k r o n:/ - Az előterjesztés, Tisztelt Tanács, a népesedéspolitikai elvek messzemenő figyelembevételével, megkülönböztetett módon foglalkozik a többgyermekes családok lakáshelyzetének javításával. /Ez azt jelenti, hogy azokat a budapesti lakásigénylő családokat, akik 1975. december végéig 3 vagy annál több kiskorú gyereket tartottak el, 1977. végéig lakáshoz kell juttatni, s ezen belül is leg hamarabb a legnépesebb családokat. /Szociálpolitikának szervezete Tisztelt Tanács, hogy egyedi elbírálás alapján, részükre a lakáshasználatbavételi díj részbeni vagy teljes elengedését kell elrendelni.-

A lakásépítési program teljesítésében jelentősen előrehaladtunk. Hazánkban évente 90 ezer lakás épül, de mintegy 20 ezret a régi elavultakból, le is kell bontani. A 90 ezer lakásból igen sok a munkahely támogatásával, a lakásépítési akciók keretében épül.

Nagyobb családnak nagyobb lakás kell. A szociológusok felmérése szerint - három gyerek neveléséhez átlagosan 70 m² alapterületű lakás szükséges.

Ma a hágyári lakások átlagos alapterülete viszont csak 53 m². Márpedig a népesedéspolitikai intézkedések egyik fő célkitűzése, hogy az eddig általános egy-két gyermek helyett a jövőben két- vagy három gyermek nőjjen fel a családban, ezért a 5 és több gyermekes családok a nagyobb alapterületű lakásokat kapják meg.

A harmadik gyermek vállalása még nem vált általánossá. Az állam nyújtotta kedvezmények és juttatások napjainkban már a kisebb jövedelműek számára is lehetővé teszik, hogy a szép teljes család örömeiben részesüljenek.

A népesedéspolitikai intézkedések különös gondot fordítanak arra, hogy minél többet együtt lehessenek a családok.

A kedvezményes üdülés új formája az egyvezetett "kiszama" beutaló. A megérdemelt szabadságot a szülők így kellemes körülmények között, kisgyermekükkel tölthetik.

/S z i n k r o n/ Édesanyám szeret engem, haja, haja édesem, Tisztán szépen jár az engem, haja, haja kedvesem. Hazavár a két karjába, haja, haja édesem, A csoblya napvilága, haja, haja kedvesem.

/S z i n k f e n t/ Mindenképpen kell gyerek. Szóval a nélkül, úgy érsem, most már, hogy kipróbáltam gyereket nélkül és gyerekekkel is, szóval nem blet az élet. Van vele sok gond, de azért ha ezek a segítőkészek nem lennének, azt hiszem akkor is szültem volna.-

Az anyaság az közbü és magánügy egyszerre. Közbü, mert a társadalom fennmaradása az anyaságon alapozik, magánügy, mert az emberek legnagyobb boldogságát végül is, mégis csak a gyerek okozza.-

M u n k a t á r s a k :

- Bonta Miklós
- Gondi Mária
- Kolonits Ilona
- Kovács Ilona
- Kövári Éter
- Szabó Assló
- Szalai Eszter
- Wechter Ernő

Készült a MAFILM Híradó és Dokumentumfilm Stúdióban
M. 015703/1976.

